

TEZĂ DE DOCTORAT

CERCETĂRI CU PRIVIRE LA DEZVOLTAREA ȘI CONSOLIDAREA FERMELOR AGRICOLE DIN ROMÂNIA

Conducător științific: Prof.univ.Dr. ing. Ec. MATEOC-SÎRB Nicoleta

Doctorand: Ec. FLOREA M. Adina-Nicoleta

REZUMAT

Agricultura reprezintă o ramură economică importantă în țara noastră, cu o pondere de 4,1% în PIB-ul țării, după datele comunicate de INS pentru anul 2019. Agricultura după anii '90 a trecut printr-o serie de transformări legislative în special în privința mutațiilor survenite în structura funciară, prin retrocedări făcute gradual, la început de până la 10 hectare, iar ulterior prin Legea 1/2000, retrocedările au fost de 10 până la 50 hectare. Piața funciară și-a intrat în rol, astfel că ulterior în urma vânzărilor-cumpărărilor de terenuri s-a creat o structură duală a fondului funciar. Situația actuală a agriculturii românești se caracterizează prin multiple probleme de ordin economico-social, printr-o parcelare excesivă a terenului (în peste 40 milioane de parcele), precum și prin existența a numeroase gospodării neviabile din punct de vedere economic.

În ultimele două decenii și jumătate, numărul exploatațiilor agricole cu personalitate juridică a crescut de la 23.000 în anul 2002, la 28.000 în anul 2013, iar în 2016 au scăzut din nou la 26.000, rezultând astfel că dorința întreprinzătorilor de a accede în acest domeniu este de natură economică, această formă de organizare dându-le posibilitatea de a accesa fonduri europene, simțindu-se astfel stimulați și încurajați. Pe de altă parte aceștia și din considerente fiscale aleg această formă de organizare.

La celălalt pol, exploatațiile agricole fără personalitate juridică s-au redus ca număr, de la 4,462 milioane în anul 2002 la 3,602 milioane în anul 2013, iar în anul 2016 au scăzut la 3,395 milioane. Acestea, practic „agonizează” în aceeași stare, rămânând la stadiul de subzistență, de autoconsum fără posibilitatea de a crește din lipsa de fonduri. Totuși, remarcăm capacitatea acestora de a continua, de a persevera cu mijloacele materiale și tehnice pe care le dețin. De menționat este faptul că având putere economică redusă, nu pot aplica la obținerea de împrumuturi de pe piața bancară, iar posibilitățile de creștere economică a acestora sunt limitate.

Politica agricolă națională față de acest tip de exploatații, ar trebui să cuprindă trei direcții de acțiune tehnică și juridică și de susținere financiară:

- **accelerarea comasării** suprafețelor prin măsuri de susținere economică stimulativă și prin reglementări juridice adecvate;

- **creșterea suprafețelor** exploatațiilor și a dimensiunii economice și trecerea treptată a acestora în categoria exploatațiilor privat-familiale comerciale;

- **consolidarea tehnică și economică** și orientarea acestora spre legumicultură, viticultură, creșterea animalelor în zonele de deal și de munte, pentru a trece în categoria de mărime mijlocie.

Agricultura din România este caracterizată prin existența unui număr foarte mare de exploatații de dimensiuni mici în paralel cu un număr relativ redus de exploatații mari, dar de dimensiuni foarte mari.

Exploatațiile mici nu sunt rentabile din punct de vedere economic, dar nu trebuie să uităm, faptul că în mediul rural locuiește aproape jumătate din populația țării (46%), iar din punct de vedere social, existența acestora este vitală pentru acest segment de populație. De aceea, politicile agricole și de dezvoltare rurală trebuie focalizate astfel încât acestea să depășească stadiul de ferma mică, de exploatații de subzistență și să treacă spre ferma familială comercială.

Știința (know-how-ul, savoir-faire-ul) deținute de micii fermieri (agricultori tradiționali) reprezintă o bogăție incommensurabilă, care în opinia noastră trebuie perpetuată, întreținută, sprijinită și nu lăsată să cadă în derizoriu și amintită în cărțile de istorie.

Indiferent de forma de organizare, singurul stimulent de a desfășura activitate în acest domeniu este de a obține profit.

În cercetarea noastră am arătat de ce anume depinde mărimea profitului, care sunt factorii de producție care concură la obținerea beneficiilor, factori endogeni, care emană din societate dar și factori exogeni, independenți de aceasta.

Motivația alegerii temei derivă din experiența practică pe care am căpătat-o în cabinetul propriu de expertiză contabilă, din faptul că în portofoliul cabinetului avem drept clienți un număr de entități cu profil agricol care se confruntă cu probleme de natură fiscală.

În speță, doresc ca demersul meu să-i ajute să își dezvolte și apoi să își consolideze afacerea, astfel încât să fie rentabilă, motivantă și în același timp să nu aibă de suferit de pe urma unei administrări defectuoase, respectând reglementările și alegând procedurile optime, de la caz la caz.

Monitorizarea unei ferme agricole din perspectiva indicatorilor economici, informațiile de natură fiscală tot mai complexe, schimbările continue ca urmare a armonizării legislației naționale cu cea a Uniunii Europene, dependența fermierului de ele, subliniază **importanța și actualitatea temei cercetate.**

Tema aleasă face obiectul unei cercetări la nivelul unui grup de Entități din regiunea de Vest a țării noastre, încadrând-o astfel în preocupările colectivului de cercetare, dar cu perspective de extindere prin studii ulterioare mai aprofundate, la nivel de regiune, național și chiar internațional.

Scopul tezei de doctorat este de a evidenția, prin cercetările efectuate, importanța care se cuvine a fi acordată agriculturii cu toate neajunsurile și problemele cu care se confruntă, scoterea la lumină a stării actuale a fermelor din România. Acesta este și elementul de originalitate al cercetării noastre, o analiză aplicată și punctuală asupra agriculturii la nivel microeconomic.

În lucrarea elaborată ne-am ocupat, având drept **obiectiv central**, de posibilitățile de dezvoltare, consolidare și rentabilizare a fermelor agricole din punct de vedere economic, având în vedere și aspectele contabile și fiscale ale perioadei prezente. Sau mai bine zis am subliniat modul în care contabilitatea, fiscalitatea, pot contribui la dezvoltarea și mai cu seamă la consolidarea acestei dezvoltări. **Obiectivele** în jurul cărora ne-am concentrat cercetarea au fost de identificare a factorilor care influențează dezvoltarea și consolidarea, ceea ce duce până la urmă la rentabilitatea sau nu, a unei unități agricole. Factorii umani, tehnici, factorii meteorologici, factorii birocratici și administrativi (reglementări fiscale, evidențele agricole, evidențele contabile, contractele, etc.) dacă sunt bine gestionați, contribuie prin interacțiunea lor la dezvoltarea și consolidarea unei ferme agricole.

Metodologia de cercetare este una amplă și laborioasă, bazată atât pe studiul bibliografic cât și pe studii de caz, adică pe analiza efectuată asupra unor exploatații, asupra istoricului acestora, care au ca obiect de activitate cultura vegetală, urmărind evoluția lor și măsura în care s-au dezvoltat, precum și consolidarea acestei dezvoltări. Metodele de cercetare și analiză la care am recurs privesc metoda analitică și sintetică, calculul matematic, interpretarea și prelucrarea datelor, interpretarea graficelor, studiul de caz.

În capitolul 1 am realizat *o scurtă trecere prin istoria agriculturii din țara noastră*, marcând momentele importante de dezvoltare, de cumpănă și de restriște de la 1864 până în anul 1989.

Am marcat acest demers prin **Reforma Agrară de la 1864**, an în care A.I.Cuza promulgă **Legea Rurală**, în care se prevăd desființarea clăcii și împrăștierea țăranilor.

Principalele trăsături ale acestei legi sunt:

- împrăștierea se făcea cu titlu oneros, fiecărui țăran i se atribuia un lot de pământ în funcție de numărul de vite;
- procesul se făcea oarecum arbitrar, proprietarul obligat prin lege ceda pământul cel mai slab sau situat în mijlocul moșiei cu scopul vădit de subjugare ;
- odată ajuns proprietar, se trecea deodată în postura de contribuabil, plătitor de impozite și taxe;
- neajunsul acestei Legi agrare, a fost, în mare, acela că țăranimea nu a fost pregătită și nici ajutată să gestioneze eficient bucata de pământ primită. Mijloacele de lucru, resursele financiare precare, l-au transformat și l-au pus în fața unei noi înrobiri, o formă de neobișnuită a muncii ;

Reforma de la 1921, numită și marea reformă agrară, începe în anul 1918 și se termină în anul 1922. Efectele reformei au constat în principal în formarea unor exploatații mai mari ca urmare a creșterii ofertei de pământ și restrângerea rolului marii proprietăți de tip moșieresc.

Efectele nedorite ale acesteia au fost de fărâmițare a terenurilor și de reducere a exporturilor ca urmare a diminuării marilor exploatații. Proprietatea parcelară astfel, devine inefficientă din lipsă de tehnologie și unelte.

Reforma agrară din 1945 continuă șirul împrăștiatelor ca o recunoaștere a celor care au participat la război. Lipsa mijloacelor de producție i-a adus pe noii proprietari în imposibilitatea de a-și lucra pământul, fapt care i-a determinat să se asocieze într-o formă de tip cooperatist.

Agricultura în perioada comunismului, 1945-1989, a fost marcată de pierderea proprietății private și marea colectivizare.

Anul 1989, ne găsește cu o distribuție a suprafețelor agricole în următoarea configurație: sectorul public 29,7%, sectorul cooperatist 60,8%, iar sectorul individual 9,45%.

În capitolul 2 am evidențiat *aportul agriculturii la dezvoltarea economiei românești*, importanța ei ca furnizor de materie primă pentru relansarea altor industrii, agroalimentară, textilă, chimică, farmaceutică, etc.

Agricultura contribuie la echilibrul și stabilitatea socială prin aportul său la formarea unor indicatori de rezultate ca P.I.B și V.A.B. Ponderea agriculturii în PIB, în anul 2018 a fost de 4,4%, care este dată în special de sectorul vegetal cu o pondere de 70,89%. VAB dată de agricultură este în anul 2018 de 4,8%. Stadiul actual al agriculturii se remarcă printr-o dominație a sectorului vegetal, pe când cel animal are o pondere de aproximativ 28% în ponderea sectoarelor în agricultură, iar serviciile agricole cu doar 1,42% abia se disting.

Cercetările proprii

În capitolul 3 am realizat *un studiu cu privire la evoluția agriculturii țării noastre după anul 1990*.

Agricultura noastră începe să se integreze încet în economia de piață, odată cu Legea Fondului Funciar, Legea 18/1991, moment în care a fost reglementată reconstituirea dreptului de proprietate asupra terenurilor agricole pentru foștii proprietari, membrii cooperatori sau moștenitori ai acestora, în limita a maximum 10 hectare de familie. Astfel s-au format 3,9 milioane de proprietăți agricole mici. Efectele negative ale acestei legi au fost legate în special de fărâmițarea proprietății, retrocedările de cele mai multe ori neputându-se realiza pe vechile amplasamente. Legea 1/2000 a prevăzut posibilitatea retrocedării terenurilor agricole de la 10 la 50 hectare. Ultimele date furnizate de INS, evidențiază structura exploatațiilor agricole în anul 2014, în următoarea configurație: suprafața arabilă 64%, 33 % pășuni și fânețe, 2,78% culturi permanente (exploatații perene precum livezi și viță-de-vie) și 0,22% grădini.

În cadrul acestui studiu obiectivele urmărite sunt:

- structura fondului funciar al României;
- evoluția exploatațiilor agricole;
- evoluția suprafeței cultivate și a producțiilor realizate;
- evoluția efectivelor de animale;
- evoluția producției de bunuri și servicii agricole;
- suprafața arabilă pe cap de locuitor;
- evoluția cantității de îngrășăminte chimice și naturale folosite în agricultură;
- evoluția cantitatilor de pesticide folosite în agricultură;
- sistemele de irigații;
- evoluția și structura parcului de tractoare și de mașini agricole.

În Capitolul 4, Cercetări cu privire la stadiul actual de dezvoltare a agriculturii din România, am realizat o analiza SWOT care evidențiază aspecte importante despre starea actuală a agriculturii noastre.

Obiectivele acestui studiu au vizat:

- randamentul și potențialul producției agricole;
- forța de muncă;
- piața funciară;
- creditul rural;
- serviciile de consultanță;
- comercializarea produselor alimentare.

Agricultura din țara noastră, datorită suprafeței agricole mari, are un potențial ridicat. Productivitatea agricolă este însă scăzută, 45% din SAU este destinată exploatațiilor de subzistență, iar 16% celor de semi-subzistență. Exploatațiile agricole de dimensiuni medii ocupă 11% din SAU. Randamentul este scăzut, consecință a lipsei de capital necesar investițiilor în tehnologie, infrastructură inadecvată, soiuri de plante și rase de animale neproductive sau neadecvate, practici de cultivare învechite. Din punct de vedere al pieței funciare, nevoia de comasare a terenurilor se reflectă și în randamentele obținute. Forța de muncă din mediul rural este

excedentară însă datorită salariilor și muncii grele în agricultură interesul spre acest sector este scăzut. Programul *Tinerii Fermieri* prin finanțările sale încurajează tinerii din zona rurală sau pe cei de la oraș să se îndrepte spre sat. Creditele acordate fermierilor au devenit în timp mai ușor de accesat dar în general sunt orientate spre exploatarea medii spre mari, puterea lor financiară, activele din patrimoniu, fiind o garanție pentru instituțiile financiare. Consultanța în domeniul agricol se rezumă la consiliere pentru anumite programe de finanțări, se realizează pe o bază continuă prin intermediul revistelor de profil sau prin programe TV. Consultanța în domeniul economic și fiscal este asigurată de serviciile suport acordate fermierului.

În privința comercializării produselor alimentare, se recomandă coordonarea pe verticală între agricultor, procesator și lanțurile de supermarket-uri, ceea ce ar putea să le asigure tuturor participanților garanția atât în privința aprovizionării cât și a desfacerii.

Studiul cu privire la evoluția în timp a Politicilor Agricole Comune este dezvoltat în **capitolul cinci**. Am urmarit prin acest studiu evidențierea măsurilor PAC și obiectivelor lor transferate statelor membre. **Obiectivele PAC** prevăzute în Tratatul de Instituire a Comunității Europene sunt:

- creșterea productivității agricole prin promovarea progresului tehnic, utilizarea optimă a factorilor de producție și a forței de muncă;
- asigurarea unui nivel de trai pentru lucrătorii din agricultură;
- stabilizarea piețelor;
- garantarea siguranței aprovizionărilor;
- asigurarea unor prețuri rezonabile de livrare pentru consumatori;

Principiile PAC marchează cinci momente distincte, în care politicile directe suferă modificări, îmbunătățiri, dar mai ales prevăd măsuri de adaptare la progresul societății, la cererea și oferta de pe piețele lumii.

1. Reforma din 1992, axată în principal pe creșterea productivității și realizarea unei producții suficiente pentru asigurarea siguranței alimentare.

Primele abordări ale PAC prevedeau creșterea productivității și asigurarea unor prețuri de vânzare ridicate, iar ca o consecință, agricultorii s-au văzut astfel stimulați să producă mai mult. Aceste măsuri au dus la supraproducția, iar măsurile PAC au devenit inefficiente prin practicarea unor prețuri nealiniat la cele de pe piața mondială, evident cererea și oferta fiind cea care dicta prețurile în piață. Scăderea veniturilor prin diminuarea prețurilor dictată de legile pieței a fost compensată de noua orientare instituită prin **Reforma din 1992** prin ajutoare compensatorii pentru venituri sub formă de plăți directe pe hectar.

2. Agenda 2000, aduce o nouă orientare agriculturii dându-i un nou sens, de a fi durabilă, extinsă, competitivă prin forța ei intrinsecă nu prin mecanisme forțate de promovare și mai ales de a fi multifuncțională.

3. Reforma din iunie 2003, adoptă noi principii, de respectare a criteriilor în legătură cu mediul și sănătatea publică, se introduce astfel noțiunea de eco-condiționalitate sau cross-compliance, în engleză.

4. Bilanțul de sănătate din 2009, urmărește consolidarea reformei din anul 2003 și revizuește o serie de măsuri dintre care o amintim pe cea mai importantă: eliminarea progresivă a ultimelor plăți cuplate cu producția și aplicarea regimului de plată unică pe exploatare, prin consolidarea mecanismului de decuplare totală a plăților.

5. Perspectiva PAC în drumul său spre anul 2020

Reforma din anul 2003 și bilanțul de sănătate din anul 2009, au transferat plățile directe într-un sistem unic de plată pe suprafață, în cadrul noii scheme de plată unică SPU. Asistăm astfel la trecerea către plățile directe de la mecanismul de decuplare la cel de focalizare.

Am urmărit de asemenea:

- evoluția, prin măsurile întreprinse, a politicii agricole;
- analiza obiectivelor politicii agrare comune cu privire la dezvoltarea rurală;
- agricultura durabilă văzută ca o măsură prioritară;
- prioritățile PNDR în perioada 2014-2020;

Măsurile prioritare ale PNDR 2014-2020, sunt implementate prin măsuri tehnico-financiare de către AFIR (Agenția pentru Finanțarea Investițiilor Rurale). În perioada 2014 -2020, PNDR are alocări de aproximativ opt miliarde de Euro.

Măsurile prioritare vizează:

- Măsura 4 - Investiții în active fizice

- Masura 6 – Dezvoltarea exploatațiilor și a întreprinderilor
- Masura 7 - Servicii de bază și reînnoirea satelor în zonele rurale
- Măsura 8 - Investiții în dezvoltarea zonelor forestiere și ameliorarea viabilității pădurilor
- Măsura 9 - Înființarea grupurilor de producători în sectorul agricol

Important de subliniat noul obiectiv al PAC, agricultura durabilă, denumit generic 20-20-20. Vazută ca o măsură prioritară, își propune o reducere cu 20% a emisiilor cu efect de seră, o creștere cu 20 % a utilizării energiilor regenerabile și o scădere cu 20% a consumului de energie la nivel global.

Conceptul agriculturii durabile, ecologice, a apărut ca o consecință a neîncrederii consumatorilor față de măsurile de siguranță alimentară luate vis-a-vis de agricultura convențională.

În capitolul 6, ne-am axat pe nevoile fermelor agricole de a depăși momentele de deficit de flux de numerar, de posibilitățile de capitalizare și de dezvoltare.

Am subliniat importanța deciziilor luate de fermieri plecând de la stabilirea obiectivelor, luarea deciziilor, întreprinderea de acțiuni și obținerea de rezultate.

O fermă agricolă devine viabilă atunci când se produce interacțiunea factorilor de producție într-o asemenea armonie economică, astfel încât să fie capabili să aducă un plus de valoare suficient, atât pentru nevoi curente dar și pentru dezvoltarea ei.

Însă de cele mai multe ori între previziuni și realizări este necesar un sistem de control care să măsoare abaterile. Acest mecanism de reglare prin retroacțiune, devine eficace prin proceduri care vizează stabilirea previziunilor bugetare, calculația periodică a costurilor și a rezultatelor, calculul și analiza abaterilor dintre previziuni și realizări.

Dezvoltarea unei ferme agricole se realizează cu ajutorul resurselor proprii sau resurselor atrase.

Fermierul are la îndemână dezvoltarea prin:

- împrumuturi bancare;
- leasing financiar și operațional;
- creditul furnizor;
- factoring-ul;
- scontarea;

Alegerea unei forme de finanțare din cele enumerate mai sus, depinde de nevoia fiecărui agricultor, de nevoia de capital sau de tehnologizare și nu în ultimul rând de costurile finanțării.

Fiecare decizie de a apela la una din formele de finanțare trebuie bine cântărită, știute fiind riscurile specifice din agricultură. Analiza dezvoltării unei afaceri apelând la resurse externe trebuie să ia în considerare o serie de riscuri la care se expune un agricultor și anume: riscuri exogene, cum ar fi cele cauzate de calamități, independente de voința sa, incapacitatea de plată a unui partener comercial, sau riscuri endogene, cum ar fi proasta gestionare a afacerii, ceea ce ar putea conduce la un risc de rambursare a împrumutului.

Am subliniat de asemenea posibilitățile de dezvoltare prin strategii proprii, încheierea de contracte pe *activul cereale forward* sau *futures*. Aceste modalități de a activa pe piață presupun anumite riscuri dar necesită în schimb și deschiderea fermierului către tehnici moderne de vânzare.

Avantajele și dezavantajele unui contract forward sunt:

- asigurarea prin contracte anticipate a desfacerii, fapt pozitiv mai ales din perspectiva lipsei capacității de depozitare a fermierului;
- de multe ori cumpărătorul plătește un avans, fapt ce le asigură fermierilor o *formă oblică* de finanțare;

Printre dezavantaje enumerăm:

- contractul încheiat înainte de recoltare, anticipat, expune părțile la anumite riscuri legate de pret, legate de factori aleatori dacă contractul are un orizont de timp mai lung;
- lipsa de informare elementară a mării majorități a agricultorilor, lipsa de timp alocat pentru informare, reticență în abordarea unor tehnici de vânzare diferite, conduc la ineficacitatea pentru mulți a acestor alternative de vânzare și de acoperire a riscului volatilității prețurilor;

Contractul futures este un acord de voință între cumpărător și vânzător, de a cumpăra sau vinde o cantitate determinată de marfă la un preț prestabilit în momentul încheierii contractului, cu lichidare la o data viitoare.

Devantajele acestui tip de contract sunt:

- scepticismul agriculturului în abordarea acestei tehnici de comercializare sau de optimizare a costurilor;
- lipsa informării, poate și a educației, a viziunii economice;
- riscul volatilității prețurilor;
- costuri suplimentare legate de serviciile de brokeraj;

Tot în acest capitol am realizat un studiu privind dezvoltarea entității prin diminuarea și stăpânirea costurilor și analiza în dinamică a prețului de vânzare.

Pornind de la ipoteza că *prețul de vânzare este format din costul produsului + marja*, concluzionăm că acesta poate fi stabilit matematic, ca o variantă de calcul, de așteptare optimistă, însă oscilația prețurilor din piață poate da naștere unor estimări care pot afecta echilibrul financiar al unei entități.

Luând în considerare faptul că prețul de vânzare nu poate fi determinat, acesta fiind mai degrabă determinabil, adică sintetic, spunem că prețul cerealelor depinde de piață. Ceea ce poate agricultorul să facă este să măsoare în mod rezonabil și economic componența input-urilor în costul produsului, de a ține sub control costurile avansate, în special a celor de structură care în final vor constitui costul de producție.

Astfel, managerul poate să stăpânească, să controleze costurile:

- printr-o metodă de organizare a producției, cum ar fi metoda *Just-in-time*;
- prin utilizarea unei tehnologii, a unor echipamente, mașini de lucru, utilaje noi;
- asocierea la inovațiile tehnice a unei practici manageriale care să încurajeze implicarea membrilor participanți la societate, încurajarea inițiativelor;

În capitolul 7 am efectuat *cercetări cu privire la dezvoltarea și consolidarea fermelor agricole utilizând pârghia fiscală*.

Am abordat aspecte privind fiscalitatea persoanelor fizice și juridice. Am analizat și cules cadrul legislativ specific agriculturii, iar în funcție de mărimea exploatației și de previziunile de dezvoltare am propus variante de constituire a entității. Astfel am urmărit și dezvoltat obiectivele:

- fiscalitatea persoanelor fizice;
- fiscalitatea societăților comerciale cu profil agricol încadrate din punct de vedere fiscal în categoria microîntreprinderilor;
- fiscalitatea entităților cu profil agricol care aplică impozitul pe profit;
- programul de stimulare a angajării tinerilor în agricultură, acvacultură și industria alimentară
- posibilități de începere a unei afaceri agricole. Cadru juridic;

Am încheiat aceste cercetări cu identificarea problemelor de natură fiscală din agricultură, din punct de vedere al impozitării și mai ales a TVA –ului.

Aspectele cele mai problematice survin atunci când din motive de climă, secetă, umiditate excesivă, dar și din erori de management sau de tehnologie, costurile avansate pentru înființarea culturilor nu se recuperează pe seama vânzărilor pe motiv că ori culturile au fost întoarse, ori au fost calamitate. Astfel pentru a fi recunoscute atât ca și costuri avansate cât și din punct de vedere al taxei pe valoare adăugată dedusă, Codul Fiscal prevede faptul că nu se procedează la ajustarea lor dacă se demonstrează că acestea au fost distruse.

Studiul de caz din Capitolul 8, cuprinde *Contribuții privind dezvoltarea și consolidarea fermelor agricole prin analiză și contabilitate de gestiune*.

Obiectivele acestui studiu au avut în vedere:

- analiza fluctuației producțiilor realizate în anii 2017-2019 asupra unui grup de entități de mărimi economice diferite;
- rentabilitatea entității. Rolul subvențiilor în viabilitatea fermei;
- procesul de formare al costurilor;
- am comparat media producțiilor obținute de către cele șase entități cu media pe țară;
- am propus soluții *smart* pentru o agricultură inteligentă, în scopul diminuării costurilor în cotrapartidă cu premisa obținerii unor randamente mai bune la culturile de cereale;

Obiectivele studiului de caz au fost în principal de a scote la lumină problemele cu care se confruntă agricultorii cu experiență și care se străduiesc să se mențină, înainte de a dori să se dezvolte.

Am evidențiat aspecte de natură juridică, decurgând din lipsa formelor asupra suprafețelor luate în arendă, aspectele fiscale născute din supraproducțiile declarate efect al acestei modalități de a exploata pământul.

Am subliniat faptul că menirea acordării unei subvenții este aceea de a sprijini agricultorul adică exact pe cel care exploatează pământul nu pe cel care îl deține și deci propunem reconsiderarea ex nunc a acordării ei doar celor care produc efectiv, ipso facto, celor care lucrează pământul.

Scopul acestor subvenții este de diminuare a costurilor din amonte la producție. Prețul de vânzare nefiind controlabil și imposibil de dictat de către fermier, el neputând decât să se ralieze la piață, afacerea poate degaja profit doar prin stăpânirea costurilor avansate și ajustate în sens pozitiv prin diminuarea lor cu ajutorul subvențiilor.

Subvențiile încasate sunt un stimulent sine qua non, fără de care fermierul nu s-ar mai simți stimulat să desfășoare activitate. Afacerea devine neprofitabilă în lipsa acestor forme de sprijin financiar.

Analiza costurilor de producție a scos în evidență deosebiri de la un fermier la altul. Managementul exploatațiilor, diferă de la o entitate la alta, fiecare aplică un management al costurilor diferit, nu există o componentă a costurilor unitară. Diferențele cele mai evidente au fost observate la costurile indirecte de producție, costurile suport pentru activitatea de bază. Costurile salariale, costurile cu amortizarea utilajelor angrenate în costul produsului, diferă de la o exploatație la alta. Investițiile în tehnologie, utilaje agricole noi și performante reduc costurile directe cu input-urile dar în contrapartidă măresc costurile cu amortizarea utilajelor, costurile cu serviciile de cartare, așa cum am reliefat la secțiunea de dezvoltare prin soluții inteligente.

Toți acești factori enunțați mai sus, factori interni, de producție (forța de muncă, echipamente tehnologice,) sau externi, factori legați de mediul economic, de climă, de piața în care entitatea activează, concură printr-un management bun la consolidarea și dezvoltarea unei ferme agricole.

În urma studiilor, analizelor și cercetărilor efectuate în cadrul elaborării tezei de doctorat cu titlul ” Cercetări cu privire la dezvoltarea și consolidarea fermelor agricole din România” am ajuns la concluzii importante:

- agricultura din România se caracterizată prin existența unui număr foarte mare de exploatații de dimensiuni mici în paralel cu un număr relativ redus de exploatații, dar de dimensiuni foarte mari.
- exploatațiile mici nu sunt rentabile din punct de vedere economic. De aceea, politicile agricole și de dezvoltare rurală trebuie focalizate astfel încât acestea să depășească stadiul de ferma mică, de exploatații de subzistență și să treacă spre ferma familială comercială ;
- se impune sprijinirea activităților non-agricole de producție, agro-turism, medicale, sanitar-veterinare, care să crească atractivitatea pentru zona rurală și de asemenea să preia surplusul forței de muncă din domeniul agricol;
- investițiile în reînnoirea bazei tehnico-materiale a exploatațiilor, în pregătirea tinerilor fermieri prin cursuri de specialitate, constituirea grupurilor de producători, sunt doar câteva deziderate care concură la dezvoltarea exploatațiilor agricole;
- pentru atingerea obiectivului de dezvoltare și consolidare, decizia managerială trebuie să se focalizeze pe stăpânirea costurilor, pe creșterea randamentului și a productivității culturilor dar și pe speranța încasării unei sume care să remunereze costurile avansate, plus o marjă/ beneficiu;

Lucrarea se finalizează cu partea a patra a tezei ”Elementele de originalitate”.

Contribuțiile proprii se concretizează într-o analiză punctuală și aplicată asupra agriculturii la nivel microeconomic, cu o cercetare axată pe un grup de entități de mărimi diferite din zona de Vest a țării noastre, dar cu posibilități de extindere.

Am identificat în primul rând nevoile agricultorilor și problemele cu care se confruntă. Din această perspectivă ne-am concentrat asupra aspectelor fiscale incidente în agricultură și am identificat reglementările specifice pentru acest domeniu. Astfel, am evidențiat importanța cunoașterii legislației atât fiscale cât și economice și aplicarea lor la fiecare tip de fermă agricolă.

Din punct de vedere al rentabilității am realizat o analiză aplicată asupra costurilor entităților analizate și am propus metode de calcul și de stăpânire a costurilor în contextul unei piețe în care există riscul volatilității prețurilor.

Pe lângă aceste metode matematice, economice, de control al costurilor, am propus și *metode inteligente* care aduc o *economie de resurse* angrenate în întreg procesul de producție, cum ar fi cartarea agrochimică și utilizarea tehnologiei smart. Nu în ultimul rând doresc ca această teză să poată deveni un îndreptar pentru agricultorii care activează în acest domeniu.

DOCTORAL THESIS

RESEARCHES ON THE DEVELOPMENT AND CONSOLIDATION OF AGRICULTURAL FARMS IN ROMANIA

Scientific leader: Prof.univ. Eng. Ec. MATEOC-SÎRB Nicoleta, Ph.D

Ec. FLOREA M. Adina-Nicoleta, Ph.D. student

SUMMARY

Agriculture represents an important economic branch in our country, with a share of 4.1% in the country's GDP, according to data provided by the NIS for the year 2019. Agriculture after the 1990s underwent a series of legislative transformations, especially with regard to changes in the land structure, through restitutions made gradually, initially up to 10 hectares, and subsequently by Law 1/2000, the restitutions were of 10 to 50 hectares. The land market took on its role, so that following the sales-purchases of lands, a dual structure of the land fund was established. The current situation of Romanian agriculture is characterized by multiple economic and social issues, by an excessive parcelling of the land (in more than 40 million plots), as well as by the existence of numerous economically unviable households.

In the last two and a half decades, the number of agricultural holdings with legal personality increased from 23,000 in 2002 to 28,000 in 2013, and in 2016 they fell again to 26,000, thus resulting the fact that entrepreneurs' desire to access this area is of an economic nature, this form of organisation giving them the opportunity to access European funds, thus feeling stimulated and encouraged. On the other hand, they also choose this form of organisation for tax reasons.

At the other pole, farms without legal personality decreased in number, from 4.462 million in 2002 to 3.602 million in 2013, and in 2016 fell to 3.395 million. They practically 'agonize' in the same state, remaining at the subsistence level, of self-consumption stage without the possibility of increasing due to lack of funds. However, we note their ability to continue, to persevere with the material and technical means they possess. It should be noted that having low economic power, they cannot apply to obtain loans from the banking market, and the possibilities for their economic growth are limited.

The national agricultural policy towards this type of holding should comprise three directions of technical and legal action and financial support:

- **accelerating the consolidation** of areas through incentive economic support measures and appropriate legal regulations.

- **increasing the areas** of holdings and their economic size and gradually shifting them into the category of commercial private-family holdings.

- **technical and economic consolidation** and their orientation towards vegetable cultivation, viticulture, livestock farming in hill and mountain areas, in order to move into the middle-sized category.

Agriculture in Romania is characterized by the existence of a very large number of small holdings in parallel with a relatively small number of large but very large holdings.

Small farms are not economically profitable, but we must not forget, the fact that almost half of the country's population (46%) lives in rural areas, and from a social point of view, their existence is vital for this segment of population. Therefore, agricultural and rural development policies must be focused so that they go beyond the category of small farm, subsistence holdings and to pass to the commercial family farm category.

Science (know-how, savoir-faire) held by small farmers (traditional farmers) represents an immeasurable wealth, which in our opinion must be perpetuated, maintained, supported and not allowed to fall into derision and remembered in the history books.

Regardless of the form of organisation, the only incentive to work in this area is to make a profit.

In our research we have shown why the size of the profit depends on, which are the factors of production that compete to obtain the benefits, endogenous factors, which emanate from society but also exogenous factors, independent of it.

The motivation for choosing the theme derives from the practical experience I have gained in my own accounting practice, from the fact that in the portfolio of the cabinet we have as clients a number of entities with an agricultural profile that face tax problems.

In the present case, I want my work to help them develop and then strengthen their business so that it is cost-effective, motivating and at the same time not suffering from poor administration, complying with regulations and choosing the optimal procedures on a case-by-case basis.

Monitoring an agricultural farm from the perspective of economic indicators, increasingly complex tax information, continuous changes as a result of the harmonisation of national legislation with that of the European Union, the farmer's dependence on them, underlines the **importance and actuality of the investigated topic**.

The chosen theme is the subject of research at the level of a group of Entities from the Western region of our country, thus framing it in the concerns of the research group, but with prospects of expansion through further deeper studies, at regional, national and even international level.

The aim of the doctoral thesis is to highlight, through the researches carried out, the importance that should be given to the farmer with all the shortcomings and problems he faces, to bring to light the current state of farms in Romania. This is also the originality element of our research, an applied and punctual analysis on agriculture at the microeconomic level.

In the elaborated paper we dealt, having as **central objective**, with the possibilities of development, consolidation and profitability of agricultural farms from an economic point of view, taking into account also the accounting and fiscal aspects of the present period. Or rather, we have highlighted how accounting, taxation, can contribute to the development and especially to the consolidation of this development. **The objectives** around which we focused our research were to identify the factors influencing development and consolidation, which ultimately leads to the profitability or not of an agricultural unit. Human factors, techniques, meteorological factors, bureaucratic and administrative factors (tax regulations, agricultural records, accounting records, contracts, etc.) if well managed, contribute through their interaction to the development and consolidation of an agricultural farm.

The research methodology is a broad and laborious one, based on both the bibliographic study and the case studies, meaning the analysis carried out on some holdings, on their history, which have as their object of activity the plant culture, following their evolution and the extent to which they have developed, as well as the consolidation of this development. The methods of research that we resorted concern the analytical and synthetic method, mathematical calculation, interpretation and processing of data, interpretation of graphs, case study.

In Chapter 1 we made *a brief passage through the history of agriculture in our country*, marking the important moments of development, of thrift and of restrictions from 1864 to 1989.

We marked this approach through **the Agrarian Reform of 1864**, the year in which A.I. Cuza promulgates the *Rural Law*, which provides for the abolition of the cleats and the ownership of the peasants.

The main features of this law are:

- ownership was done for consideration; each peasant was assigned a lot of land according to the number of cattle.
- the process was done somewhat arbitrarily, the owner obliged by law to ced the weakest land or located in the middle of the estate for the manifest purpose of subjugation.
- once he became the owner, he suddenly found himself as a contributor, a taxpayer.
- the shortcoming of this Agrarian Law was, in large part, that the peasantry was neither prepared nor helped to effectively manage the piece of land received. The means of work, the precarious financial resources, transformed it and put it in the face of a new enslavement, a form of neo-work.

The 1921 Reformation, also called the Great Agrarian Reform, began in 1918 and ends in 1922. The effects of the reform consisted mainly in establishing larger holdings as a result of the increase in land supply and rebutting the role of large estate of land type.

Its undesirable effects were the crumbling of lands and the reduction of exports as a result of the reduction of large holdings. The plot property thus becomes inefficient due to lack of technology and tools.

The agrarian reform of 1945 continued the string of ownerships in recognition of those who participated in the war. The lack of means of production made the new owners unable to work their land, which led them to associate themselves in a cooperative form.

Agriculture during the period of Communism, 1945-1989, was marked by the loss of private property and the great collectivization.

The year 1989 finds us with a distribution of agricultural areas in the following configuration: the public sector 29.7%, the cooperative sector 60.8%, and the individual sector 9.45%.

In **Chapter 2** we highlighted the *contribution of agriculture to the development of the Romanian economy*, its importance as a supplier of raw materials for the relaunch of other industries, agri-food, textile, chemical, pharmaceutical, etc.

Agriculture contributes to social balance and stability through its contribution to the formation of results indicators such as G.D.P. and G.V.A. The share of agriculture in GDP in 2018 was of 4.4%, which is mainly given by the vegetable sector with a share of 70.89%. The GVA given by agriculture is of 4.8% in 2018. The current status of agriculture is distinguished by a domination of the vegetable sector, while the animal sector has a share of about 28% in the share of sectors in agriculture, and agricultural services by only 1.42% are barely distinguishable.

Own researches

In **Chapter 3** we conducted a *study on the evolution of our country's agriculture after 1990*.

Our agriculture is slowly beginning to integrate into the market economy, with the Land Fund Act, Law 18/1991, at which point the reconstitution of the ownership right of agricultural land for former owners, cooperative members or heirs was regulated, up to a maximum of 10 hectares of family. This formed 3.9 million small agricultural properties. The negative effects of this law were related in particular to the crumbling of the property, the restitutions often could not be carried out on the old sites. Law 1/2000 provided for the possibility of returning agricultural land from 10 to 50 hectares. The latest data provided by the NIS highlights the structure of agricultural holdings in 2014 in the following configuration: arable area 64%, grassland and meadows 33%, permanent crops 2.78% (permanent holdings such as orchards and vines) and gardens 0.22%.

In this study, the objectives that are pursued are:

- structure of Romania's land fund;
- the evolution in agricultural holdings;
- the evolution of the area under cultivation and the production carried out;
- the evolution in livestock;
- the evolution in the production of agricultural goods and services;
- arable area per capita;
- the evolution of the amount of chemical and natural fertilizers used in agriculture;
- the evolution of the quantities of pesticides used in agriculture;
- irrigation systems;
- the evolution and structure of the tractor and agricultural machinery fleet.

In **Chapter 4, Researches on the current state of agricultural development in Romania**, we carried out a SWOT analysis that highlights important aspects about the current state of our agriculture.

The objectives of this study were:

- the yield and potential of agricultural production;
- labour force;
- land market;
- rural loan;
- consulting services;
- marketing of foodstuffs.

Agriculture in our country, due to its large agricultural area, has a high potential. However, agricultural productivity is low, 45% of the UAA or it is destined for subsistence holdings and 16% for semi-subsistence ones. Medium-sized farms occupy 11% of the UAA. The yield is low, the consequence of the lack of necessary capital to invest in technology, inadequate infrastructure, non-productive or inadequate plant varieties and animals breeds, outdated cultivation practices. From a land market point of view, the need for land consolidation is also reflected in the yields obtained. Rural labour is in surplus, but due to wages and hard labour, the interest in this sector is low. The *Young Farmers* programme through its funding encourages young people in the countryside or the city to move towards the village. Loans to farmers have become easier to access over time but

are generally geared towards medium-sized holdings, their financial strength, their assets being a guarantee for financial institutions. Agricultural consultancy is limited to advice for certain funding programme, is carried out on a continuous basis through profile magazines or TV programme. Economic and tax advice is provided by the support services provided to the farmer.

With regard to the marketing of foodstuffs, vertical coordination between the farmer, processor and supermarket chains is recommended, which could provide to all participants the guarantee of both supply and sale.

The study on the evolution over time of the Common Agricultural Policies is developed in **Chapter Five**. We have followed through this study the highlighting of the CAP measures and their objectives transferred to the Member States. **The CAP objectives** set out in the Treaty establishing the European Community are:

- increasing agricultural productivity by promoting technical progress, optimal use of production factors and labour force;
- ensuring a standard of living for agricultural workers;
- stabilization of markets;
- ensuring security of supply;
- ensuring reasonable delivery prices for consumers.

The CAP principles mark five distinct moments, in which guiding policies undergo changes, improvements, but above all provide for measures to adapt to society's progress, demand and supply in the world's markets.

1. The 1992 Reform, focusing mainly on increasing productivity and achieving sufficient production to ensure food safety.

The first approaches of the CAP envisaged the increase of productivity and high sales prices, and as a consequence, farmers were thus incentivized to produce more. These measures have led to overproductions and CAP measures have become ineffective by practicing prices that are not aligned with those on the world market, obviously the demand and supply being the ones that dictated prices in the market. The decrease in revenue by slower in prices dictated by market laws was offset by the new guidance established by **the 1992 Reform** by compensatory aids for incomes in the form of direct payments per hectare.

2. Agenda 2000 brings a new orientation to agriculture giving it a new meaning, to be sustainable, expanded, competitive by its intriguing force not by forced promotion mechanisms and especially to be multifunctional.

3. The Reform of June 2003 adopts new principles of compliance with environmental and public health criteria, thus introducing the concept of cross-compliance.

4. The Health Check of 2009 aims to strengthen the 2003 Reform and reviews a number of measures, the most important of which we recall: the phasing out of the last payments coupled with production and the application of the single payment scheme per holding, by strengthening the mechanism for total decoupling of payments.

5. The perspective of the CAP on its way to 2020

The 2003 Reform and the 2009 Health Check-in transferred direct payments to a single area payment scheme under the new SPS single payment scheme. We are thus witnessing the transition to direct payments from the decoupling mechanism to the focus mechanism.

We also targeted:

- the development, through the measures taken, of agricultural policy;
- analysis of the objectives of the common agrarian policy on rural development;
- sustainable agriculture seen as a priority measure;
- the priorities of the NDRP in the period 2014-2020.

The priority measures of the NDRP 2014-2020 are implemented through technical and financial measures by ARIF (Agency for Rural Investment Financing). Between 2014 and 2020, the NDRP has allocations of around 8 billion euros.

Priority measures shall cover:

- Measure 4 - Investments in physical assets
- Measure 6 – Development of holdings and enterprises

- Measure 7 - Basic services and renewal of villages in rural areas
- Measure 8 - Investments in the development of forest areas and the improvement of forest viability
- Measure 9 - Establishment of producer groups in the agricultural sector

It is important to underline the new CAP objective, the sustainable agriculture, generically called 20-20-20. Seen as a priority measure, it aims to reduce greenhouse emissions by 20%, an increase in the use of renewable energies by 20% and a decrease in global energy consumption by 20%.

The concept of sustainable, organic agriculture has emerged as a consequence of consumers' distrust of food safety measures taken vis-à-vis of conventional agriculture.

In Chapter 6, we focused on the needs of farms to overcome moments of cash flow deficit, on capitalization and development possibilities.

We stressed the importance of decisions taken by farmers based on setting objectives, making decisions, taking action and achieving results.

An agricultural farm becomes viable when the interaction of inputs occurs in such economic harmony, so that it is able to add sufficient value, both for current needs and for its development.

But most of times, a control system is needed between forecasts and achievements to measure deviations. This retroaction adjustment mechanism becomes effective through procedures aimed at establishing budgetary forecasts, periodic calculation of costs and results, calculation and analysis of deviations between forecasts and achievements.

The development of an agricultural farm is carried out with the help of own resources or attracted resources.

The farmer has available for its development:

- bank loans;
- financial and operational leasing;
- the supplier credits;
- factoring;
- discounting.

The choice of a form of financing from the above mentioned depends on the need of each farmer, the need for capital or technology and not least on the costs of financing.

Each decision to use one of the forms of funding must be well weighed as the specific risks in agriculture are well known. The analysis of the development of a business using external resources must take into account a number of risks to which a farmer is exposed to, namely: exogenous risks, such as those caused by calamities, beyond his will, inability to pay a trading partner, or endogenous risks, such as poor business management, which could lead to a risk of repayment of the loan.

We have also highlighted the possibilities of development through own strategies, the conclusion of contracts on the *grain asset* forward or futures. These ways of operating on the market involve certain risks but also require the farmer's openness to modern sales techniques.

The advantages and disadvantages of a forward contract are:

- ensuring by advance contracts the disposal, which is particularly positive in view of the farmer's lack of storage capacity.
- often the buyer pays an advance, which provides farmers *with an oblique form* of financing.

Among disadvantages we mention:

- the pre-harvest concluded contract, in advance, exposes the parties to certain price-related risks concerning random factors if the contract has a longer time horizon.
- the lack of basic information of the vast majority of farmers, the lack of time allocated for information, reluctance to approach different sales techniques, lead to the ineffectiveness for many of these alternatives of selling and covering the risk of price volatility.

The futures contract is an agreement of will between buyer and seller to buy or sell a specified quantity of goods at a predetermined price at the time of contract conclusion, with liquidation at a future date.

The disadvantages of this type of contract are:

- farmer's scepticism in addressing this technique of marketing or cost optimization;
- lack of information, perhaps also of education, of the economic vision;

- the risk of price volatility;
- additional costs related to brokerage services.

Also, in this chapter we carried out a study on the development of the entity by reducing and mastering costs and dynamic analysis of the selling price.

Based on the assumption that the *selling price consists of the cost of the product + margin*, we conclude that it can be mathematically determined, as a calculation alternative, of optimistic expectation, but the market price oscillation may give rise to some forecasts that may affect the financial balance of an entity.

Taking into account that the selling price cannot be determined, which is rather determinable, i.e. synthetic, we affirm that the price of cereals depends on the market. What the farmer can do is to reasonably and economically measure the composition of inputs in the cost of the product, to keep under control the advanced costs, in particular structural costs that will ultimately constitute the cost of production.

Thus, the manager can master and control the costs:

- by an organizing method of production, such as the *Just-in-time* method.
- by using a technology, equipment, working machinery, new machinery.
- associating a management practice with technical innovations that encourages the involvement of members participating in society, encouraging initiatives.

In Chapter 7 we carried out *researches on the development and consolidation of agricultural farms using the tax lever*.

We have approached issues relating to the taxation of natural and legal persons. We analyzed and collected the specific legislative framework for agriculture and depending on the size of the holding and the development forecasts we proposed alternatives for establishment of the entity. So, we pursued and developed the objectives:

- taxation of natural persons;
- taxation of companies of agricultural profile with a tax-related in the category of micro-enterprises;
- taxation of agricultural entities applying corporation tax;
- programme to stimulate the employment of young people in agriculture, aquaculture and food industry;
- opportunities to start an agricultural business. Legal framework.

We have concluded these researches tracing tax problems in agriculture, in terms of taxation and especially of VATs.

The most problematic aspects arise when, for reasons of climate, drought, excessive humidity, but also from management or technology errors, advanced costs for crop establishment are not recovered considering sales on the grounds that either the crops have been turned over or have been calamity. Thus, in order to be recognised both as advanced costs and from the point of view of the value added tax deducted, the Tax Code provides that they are not adjusted if they are shown to have been destroyed.

The case study in Chapter 8 includes *Contributions on the development and consolidation of agricultural farms through analysis and management accounting*.

The objectives of this study considered:

- analysis of the fluctuation of productions carried out in 2017-2019 on a group of entities of different economic sizes.
- profitability of the entity. The role of subsidies in the viability of the farm.
- the cost-forming process.
- we compared the average of obtained productions by the six entities compared to the country average.
- we have proposed *smart* solutions for smart agriculture, with the aim of reducing costs in part-of-the-line with the premise of achieving better yields on cereal crops.

The objectives of the case study were mainly to bring to light the issues faced by experienced farmers who strive to maintain themselves before they want to develop.

We have highlighted legal issues arising from the lack of forms on the areas leased, the tax aspects arising from overproductions declared effect of this way of exploiting the land.

We have pointed out that the purpose of granting a subsidy is to support the farmer, that is, exactly the one who exploits the land, not the one who owns it, and so we propose to reconsider the granting of it only to those who actually produce, ipso facto, those who work the land.

The purpose of these subsidies is to reduce costs from upstream of production. The selling price not being controllable and impossible to dictate by the farmer, he can only rally to the market, the business can only make a profit by mastering the advanced and positively adjusted costs by reducing them with the help of subsidies.

Subsidies received are an incentive, without which the farmer would no longer feel stimulated to carry out work. The business becomes unprofitable without these forms of financial support.

The analysis of production costs highlighted differences from one farmer to another. Farm management differs from one entity to another, each applies a different cost management, there is no unit cost composition. The most obvious differences were observed in indirect production costs, support costs for the core business. Salary costs, depreciation costs of the uiliajes engaged in the cost of the product, differ from one holding to another. Investments in technology, new and performant agricultural machinery reduce direct costs with inputs but in return increase the costs of machinery depreciation, costs of mapping services, as we highlighted in the development of section concerning intelligent solutions.

All these factors mentioned above, internal factors, production factors (labour force, technological equipment) or external, factors related to the economic environment, climate, and market in which the entity operates, compete through good management to consolidate and develop an agricultural farm.

Following studies, analyses and researches carried out in the framework of the development of the doctoral thesis entitled “Researches on the development and consolidation of agricultural farms in Romania” we have reached important conclusions:

- Agriculture in Romania is characterized by the existence of a very large number of small holdings in parallel with a relatively small number of large but very large holdings.
- Small farms are not economically profitable. Therefore, agricultural and rural development policies must be focused so that they go beyond the category of small farm, subsistence holdings and to pass to the commercial family farm category.
- It is necessary to support non-agricultural production, agri-tourism, medical, veterinary activities, to increase the attractiveness of the countryside and also to take over the surplus of labour force in the agricultural sector.
- investments in the renewal of the technical and material basis of holdings, in the training of young farmers through specialized courses, establishing of producer groups, are only a few desiderates that compete in the development of agricultural holdings.
- in order to achieve the objective of development and consolidation, the managerial decision must focus on cost control, on the increase of crop yield and productivity, but also on the hope of receiving an amount to meet advanced costs plus a margin/benefit.

The work is completed with the fourth part of the thesis "Elements of originality".

Own contributions are reflected in a one-off and applied analysis of agriculture at the microeconomic level, with a research focused on a group of entities of different sizes in the Western part of our country, but with possibilities for expansion.

We have primarily identified the needs of farmers and the problems they face with. From this perspective we have focused on the incidental tax aspects in agriculture and we have identified the specific regulations for this area. Thus, we highlighted the importance of knowing the legislation both fiscal and economic and their application to each type of farm.

From a cost-effectiveness point of view, we carried out an applied analysis of the costs of the entities analyzed and we proposed methods of calculating and mastering costs in the context of a market where there is a risk of price volatility.

In addition to these mathematical, economical and cost control methods, we have also proposed *smart methods* that bring a saving of resources involved in the entire production process, such as agrochemical mapping and the use of smart technology. Last but not least, I wish this thesis to be able to become a straightener for farmers working in this field.